

Parlamentariska socialförsäkrings-
utredningen (S 2010:04)

**Underlagspromemoria om det finansiella flödet i
arbetslöshetsförsäkringen och IAF:s sanktioner mot
arbetslöshetskassor**

1 Inledning

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) har av den Parlamentariska socialförsäkringsutredningen fått uppdraget att

- beskriva statsbidragsflödet i arbetslöshetsförsäkringen och
- kartlägga i vilken omfattning tillsynsmyndigheten har beslutat om sanktioner mot arbetslöshetskassor¹.

Promemorian beskriver, förutom statsbidraget, även övriga delar av det finansiella flödet inom arbetslöshetsförsäkringen. Detta för att läsaren ska få en helhetsbild av hur finansieringen av arbetslöshetsförsäkringen är konstruerad.

2 Det finansiella flödet – beskrivning

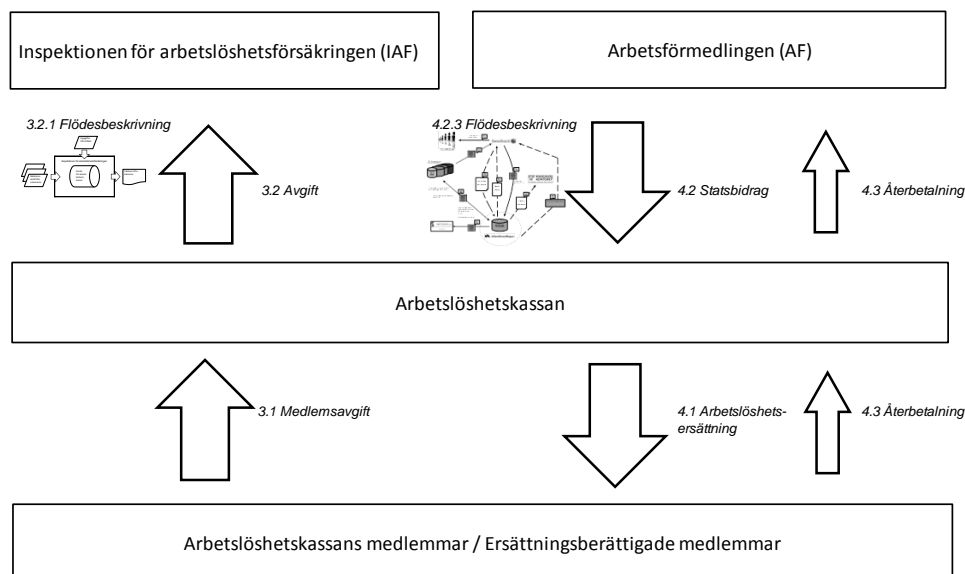
Detta kapitel beskriver det finansiella flödet inom arbetslöshetsförsäkringen översiktligt. Inom parentes anges de avsnitt som innehåller fördjupad information. Figur 1 nedan illustrerar dels det flöde som rör finansieringen, dels det som rör utbetalning av arbetslöshetsersättning.

Arbetslöshetskassornas medlemmar delfinansierar den arbetslöshetsersättning som betalas ut genom medlemsavgiften till arbetslöshetskassan (3.1). Medlemsavgiften ska förutom arbetslöshetskassans kostnader för administration även finansiera den avgift som arbetslöshetskassan ska betala till staten via Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (3.2).

Till ersättningsberättigade medlemmar betalar arbetslöshetskassan ut arbetslöshetsersättning (4.1). För utbetalning av arbetslöshetsersättning rekviderar arbetslöshetskassorna statsbidrag från Arbetsförmedlingen (4.2). Vid felaktigt utbetalad arbetslöshetsersättning ska den återbetalnings-skyldige medlemmen återbetala ersättningen till arbetslöshetskassan (4.3). Därefter sker återbetalning av motsvarande belopp tillbaka till staten (4.3). Vissa undantag från reglerna om att felaktigt utbetalad arbetslöshetsersättning respektive statsbidrag ska återbetalas finns i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF) och lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor (LAK) (4.3).

¹ Parlamentariska socialförsäkringsutredningen S2010:04/2014/2.

Figur 1. En översiktlig beskrivning av det finansiella flödet inom arbetslöshetsförsäringen med kapitelhänvisning till respektive del.



3 Finansieringen

3.1 Medlemsavgift

Regelverk: 41 och 43 §§ lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor.

Arbetslöshetskassornas kostnader för administration och avgifter till staten finansieras av de medlemsavgifter som arbetslöshetskassornas medlemmar betalar. Medlemsavgifterna betalas månadsvis.

Aktuella medlemsavgifter finns publicerade på IAF:s webbplats www.iaf.se.

3.2 Avgift till staten

Regelverk: 48 - 49 §§ lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor, 9 -12 §§ förordning (1997:836) om arbetslöshetskassor samt Inspektionen för arbetslöshetsförsäringens föreskrift om arbetslöshetskassor IAFFS 2014:1.

Arbetslöshetskassornas utbetalning av arbetslöshetsersättning finansieras till en del genom den finansieringsavgift som arbetslöshetskassorna betalar

till staten. Resten finansieras med den arbetsmarknadsavgift som arbetsgivare och egenföretagare betalar till staten via arbetsgivaravgiften².

Storleken på den enskilda arbetslöshetskassans månatliga finansieringsavgift beror på antalet medlemmar i arbetslöshetskassan, samt på den inkomstrelaterade ersättningen i genomsnitt per ersättningsdag som arbetslöshetskassan har betalat ut under föregående månad.

I lagtexten uttrycks att "En arbetslöshetskassa ska till staten för varje kalendermånad betala en finansieringsavgift för finansiering av del av statens kostnader för utbetald ersättning för varje medlem som fanns i kassan den sista dagen i månaden. Finansieringsavgiften ska motsvara 131 procent av den under månaden genomsnittligt utbetalade dagpenningen enligt inkomstbortfallsförsäkringen delat med tolv." Matematiskt kan samma sak uttryckas:

$$1,31 * \frac{\text{AntalMedlemmar}}{12} * \frac{\text{UtbetaladErsättning}}{\text{Ersättningsdagar}}$$

3.2.1 Fakturering av finansieringsavgift

I IAF:s uppdrag ingår enligt gällande regelverk att "lämna uppgift" till arbetslöshetskassorna om vilken finansieringsavgift de ska betala³. För att kunna beräkna avgiften görs månatligen följande:

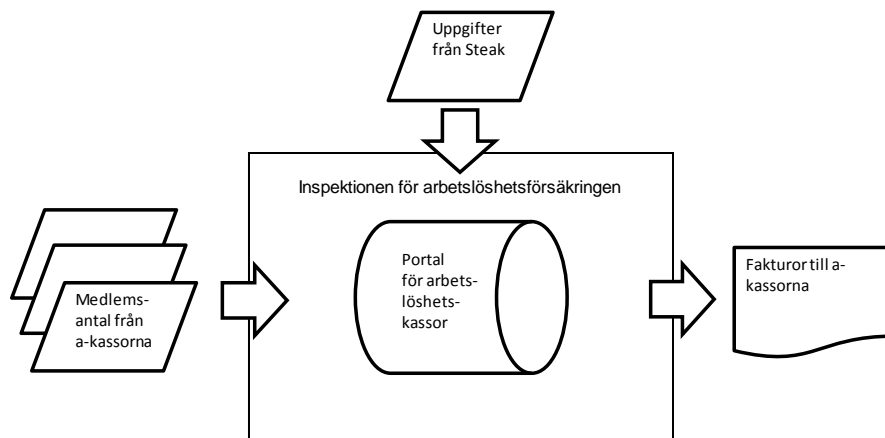
1. Arbetslöshetskassorna lämnar varje månad uppgift om antalet medlemmar föregående månad till IAF:s *Portal för arbetslöshetskassor*. Detta sker elektroniskt. Arbetslöshetskassorna hämtar uppgifterna från sina respektive medlemssystem. Det vanligaste systemet är Melos men några arbetslöshetskassor har andra system.
2. IAF gör en rimlighetskontroll av uppgifterna (vid betydande avvikelser från tidigare inrapporterade uppgifter kontaktas arbetslöshetskassorna) och tillför därefter uppgifter om utbetald arbetslöshetsersättning och ersättningsdagar per arbetslöshetskassa från Arbetsförmedlingens systemstöd för utbetalning av statsbidrag, Steak.
3. Finansieringsavgiften beräknas i IAF:s *Portal för arbetslöshetskassor*. Därefter skapas fakturor till respektive arbetslöshetskassa.
4. IAF gör en rimlighetskontroll av varje faktura.

² I denna promemoria avgränsas resonemanget till finansieringen från arbetslöshetskassorna.

³ 11 § förordning (1997:836) om arbetslöshetskassor.

5. IAF skickar fakturorna till respektive arbetslöshetskassa. Finansieringsavgiften ska betalas senast den sista i månaden till IAF:s bankgirokonto⁴.
6. När betalningarna kommer in från arbetslöshetskassorna till bankkontot överförs de automatiskt till Riksgäldens toppkonto, och därefter vidare till statens centralkonto i Riksbanken⁵.
7. IAF kontrollerar att samtliga fakturor betalas senast det datum som angivits i fakturan⁶. Om betalning dröjer skickar IAF en påminnelse.

Figur 2: Fakturering av avgifter



⁴ 12 § förordning (1997:836) om arbetslöshetskassor.

⁵ Myndigheters betalningar regleras bl a i förordning (2006:1097) om statliga myndigheters betalningar och medelsförvaltning samt Riksgäldskontorets föreskrifter.

⁶ Fakturan ska vara betald senast den sista i månaden enligt 9 § förordning (1997:836) om arbetslöshetskassor.

Tabell 1: Arbetslöshetskassornas inbetalade avgifter (miljarder kronor) samt avgifternas andel av totalt utbetalad arbetslöshetsersättning (procent). Uppgiften för 2013 är preliminär.⁷

	mrd kr	%
2013	5,521	38
2012	5,193	38
2011	4,958	38
2010	6,239	35
2009	7,449	38
2008	8,391	62
2007	11,391	59
2006	3,132	12

4 Statsbidrag och arbetslöshetsersättning

4.1 Arbetslöshetsersättning

Regelverk: Lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor med tillhörande förordningar och föreskrifter.

Arbetslöshetsförsäringen innefattar en grundförsäkring och en inkomstbortfallsförsäkring. Arbetslöshetskassorna utreder och beslutar om rätten till arbetslöshetsersättning i det enskilda fallet. En arbetslöshetskassas verksamhetsområde framgår av dess stadgar.

Arbetsförmedlingen ansvarar för att informera de ersättningssökande och för att kontrollera att de söker arbete aktivt i enlighet med villkoren för försäkringen.

Tabell 2: Utbetalad arbetslöshetsersättning 2006-2012 (miljarder kronor).

	mrd kr
2013	14,633
2012	13,710
2011	13,112
2010	17,615
2009	19,561
2008	13,592
2007	19,438
2006	26,918

⁷ Den 1 januari 2007 infördes den förhöjda finansieringsavgiften. Under 2008 ersattes denna av arbetslöshetsavgiften. Under 2009 infördes ett avdrag på arbetslöshetsavgiften med 50 kronor per ej arbetslös och månad. Dessa förändringar samt förändringar i arbetslöshetsnivåer har påverkat avgifternas andel.

4.2 Statsbidrag

4.2.1 Utbetalning av statsbidrag

Regelverk: 93 och 94 §§ lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor, 8 § förordning (1997:836) om arbetslöshetskassor samt Arbetsförmedlingens föreskrift AFFS 2010:5.

Av 93 § LAK följer att en arbetslöshetskassa har rätt till statsbidrag för kostnader för arbetslöshetsersättning som betalats ut i enlighet med lagen om arbetslöshetsförsäkring. Enligt 8 § i förordningen om arbetslöshetskassor (LAKFo) ska Arbetsförmedlingen betala ut statsbidrag till arbetslöshetskassorna i omedelbar anslutning till att dessa betalar ut arbetslöshetsersättning till ersättningsberättigade personer. Arbetsförmedlingen tilldelas därför årligen ett anslag som får användas för statsbidrag enligt förordningen⁸.

Arbetsförmedlingen betalar ut statsbidrag till arbetslöshetskassorna en gång per vecka, vilket är en förutsättning för att arbetslöshetskassorna ska kunna betala ut motsvarande belopp i arbetslöshetsersättning.

Flertalet arbetslöshetskassor betalar ut ersättning en gång per vecka till de personer som är ersättningsberättigade. Det finns dock några få arbetslöshetskassor som betalar ut arbetslöshetsersättning varannan vecka. Hela processen - från utbetalning av statsbidrag till arbetslöshetskassorna till och med att ersättningsberättigade personer har fått sina pengar och efterföljande kontroller gjorts - sträcker sig över veckans alla vardagar, det vill säga måndag till och med fredag.

2013 betalade Arbetsförmedlingen ut totalt 14,6 miljarder kronor i statsbidrag till landets då 29 arbetslöshetskassor.

4.2.2 Ansökan om statsbidrag

Regelverk: 8 och 23 §§ förordning (1997:836) om arbetslöshetskassor samt Arbetsförmedlingens föreskrift AFFS 2010:5.

Innan Arbetsförmedlingen betalar ut statsbidrag, i anslutning till att arbetslöshetskassorna ska betala ut arbetslöshetsersättning, ska respektive arbetslöshetskassa lämna en ansökan om statsbidrag. Arbetsförmedlingen har föreskriftsrätten när det gäller utbetalning av statsbidrag⁹. Arbetsförmedlingens föreskrift AFFS 2010:5 reglerar tillvägagångssättet för ansökan om statsbidrag.

Ansökan om statsbidrag skapas av behöriga handläggare på respektive arbetslöshetskassa direkt i Arbetsförmedlingens systemstöd Steak¹⁰. De uppgifter som arbetslöshetskassorna lämnar i ansökan hämtar de från

⁸ Anslag 1:2, ap.2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd.

Källa: Arbetsförmedlingens regleringsbrev för budgetåret 2014.

⁹ 23 § förordning (1997:836) om arbetslöshetskassor.

¹⁰ Steak är Arbetsförmedlingens systemstöd för administration av arbetslöshetskassornas statsbidragsansökningar.

arbetslöshetskassornas systemstöd OAS. OAS innehåller bland annat de uppgifter på individnivå som behövs för att kunna betala ut arbetslöshetsersättning till ersättningsberättigade personer.

Arbetsförmedlingens föreskrifter reglerar vilka uppgifter arbetslöshetskassorna ska lämna i ansökan om statsbidrag och övrigt som ska vara uppfyllt för att utbetalning ska kunna ske.

Ansökan om statsbidrag ska innehålla de uppgifter som ligger till grund för det belopp som arbetslöshetskassan ska betala ut i ersättning den aktuella veckan. Förutom hur mycket som ska betalas ut i ersättning totalt ska exempelvis antalet ersättningsdagar, ersättningsslag och uppdelningen mellan ersättning enligt grundbelopp och inkomstrelaterad ersättning anges. De uppgifter som arbetslöshetskassorna lämnar till Arbetsförmedlingen vid ansökan om statsbidrag anges inte i någon del på individnivå, utan endast på total nivå för det aktuella utbetalningstillfället.

Ansökan ska förutom uppgifter om det ansökta statsbidraget också innehålla uppgifter om eventuella återbetalningar. Detta gäller

- återbetalningar av felaktigt utbetald arbetslöshetsersättning som kommit in till arbetslöshetskassan från återbetalningsskyldiga personer, och som ska föras vidare (återbetalas) till Arbetsförmedlingen i form av felaktigt utbetalat statsbidrag.
- återbetalning av felaktigt utbetalat statsbidrag från arbetslöshetskassan till Arbetsförmedlingen där motsvarande belopp inte har betalats in av någon återbetalningsskyldig person, vilket exempelvis kan bero på att arbetslöshetskassan har orsakat den felaktiga utbetalningen.

Enligt Arbetsförmedlingens föreskrift AFFS 2010:5 ska en arbetslöshetskassa, i direkt anslutning till att uppgifter om återbetalningar tas upp i ansökan om statsbidrag, återbetala motsvarande belopp till Arbetsförmedlingen. Se vidare avsnitt 4.3.5.

Även förordning (1997:836) om arbetslöshetskassor reglerar hur snart en arbetslöshetskassa ska återbetala felaktigt utbetalt statsbidrag till Arbetsförmedlingen.

4.2.3 Flödesbeskrivning av utbetalning av statsbidrag ¹¹

Processen för utbetalning av statsbidrag finns illustrerad i figur 3. Numreringen i beskrivningen nedan är i överensstämmelse med numreringen i figuren.

¹¹ Källa: Arbetsförmedlingen.

1. Arbetslöshetskassornas driftställen gör en så kallad "utbetalningskörning" i kassornas utbetalningssystem OAS. Det innebär att en elektronisk fil, en så kallad SUS-fil, skapas med uppgifter som är relevanta för den aktuella utbetalningen av arbetslöshetsersättning till ersättningsberättigade personer. SUS-filen med uppgifter om enskilda mottagare av arbetslöshetsersättning samt en så kallad Steak-fil med summerad information per arbetslöshetskassa skickas till Swedbank. När utbetalningskörningen är gjord i OAS kan handläggare på arbetslöshetskassan skapa en ansökan om statsbidrag i Steak.

2. Behöriga handläggare vid respektive arbetslöshetskassa loggar in i Steak med e-legitimation och hämtar via webbservice uppgifter från OAS till statsbidragsansökan i Steak. Samtliga användare i systemet loggar in med e-legitimation på kort (hårda certifikat). För åtkomst till systemet måste användaren även vara upplagd med en giltig behörighet i Steaks databas. Kommunikationen sker via Internet och informationen krypteras vid överföringen.

Ansökan granskas och signeras elektroniskt av två behöriga handläggare med e-legitimation på arbetslöshetskassan innan den skickas till Arbetsförmedlingen för granskning. Ansökan kan även matas in manuellt i Steak om överföring från OAS skulle vara ur funktion.

Arbetslöshetskassorna kan även ta ut rapporter över gjorda utbetalningar ur Steak.

Kontroll: Arbetsförmedlingen kontrollerar att samtliga arbetslöshetskassor har kommit in med sina statsbidragsansökningar enligt tidplanen.

3. När samtliga arbetslöshetskassors uppgifter har skickats till Swedbank sammanställer banken en fil för avstämning. Informationen hämtas med en funktion i Steak av handläggare på Arbetsförmedlingen via SFTP (Secure File Transfer Protocol) till Steak. Informationen stäms av mot de statsbidragsansökningar som kommit in från arbetslöshetskassorna.

Kontroll: Arbetsförmedlingen kontrollerar att de uppgifter som Swedbank fått om totalt belopp att utbetala till respektive arbetslöshetskassas ersättningstagare stämmer överens med beloppet i arbetslöshetskassans statsbidragsansökan. Arbetsförmedlingen gör även en rimlighetskontroll av ansökt belopp. Vid avvikelse i något av dessa fall kontaktas arbetslöshetskassan för en förklaring.

4. När samtliga arbetslöshetskassor enligt tidplanen för utbetalning har kommit in med en statsbidragsansökan och avstämningen gjorts skickas en prognos över totalt belopp för den aktuella veckans utbetalning till Riksgälden. Prognosen tas fram ur Steak av handläggare hos Arbetsförmedlingen. Prognosen e-postas till Riksgälden.

5. Dagens clearing, det vill säga en sammanställning över veckans utbetalning, skickas till Swedbank. Denna är uppdelad i belopp per arbetslöshetskassa och innehåller även information om respektive arbetslöshetskassas kontonummer. Underlaget e-postas till Swedbank.

6. Arbetsförmedlingen för över medel från myndighetens konto hos Riksgälden till arbetslöshetskassornas konton hos Swedbank. Handläggare vid Arbetsförmedlingen loggar in på Swedbanks Internetbank och genomför överföringen. Överföringarna kontrasigneras av en andra handläggare. Detta sker efter att bemyndigande skickats till Riksgälden från Arbetsförmedlingen om veckans utbetalning.

Kontroll: Överföringen av medel från Riksgälden kräver två handläggare på Arbetsförmedlingen.

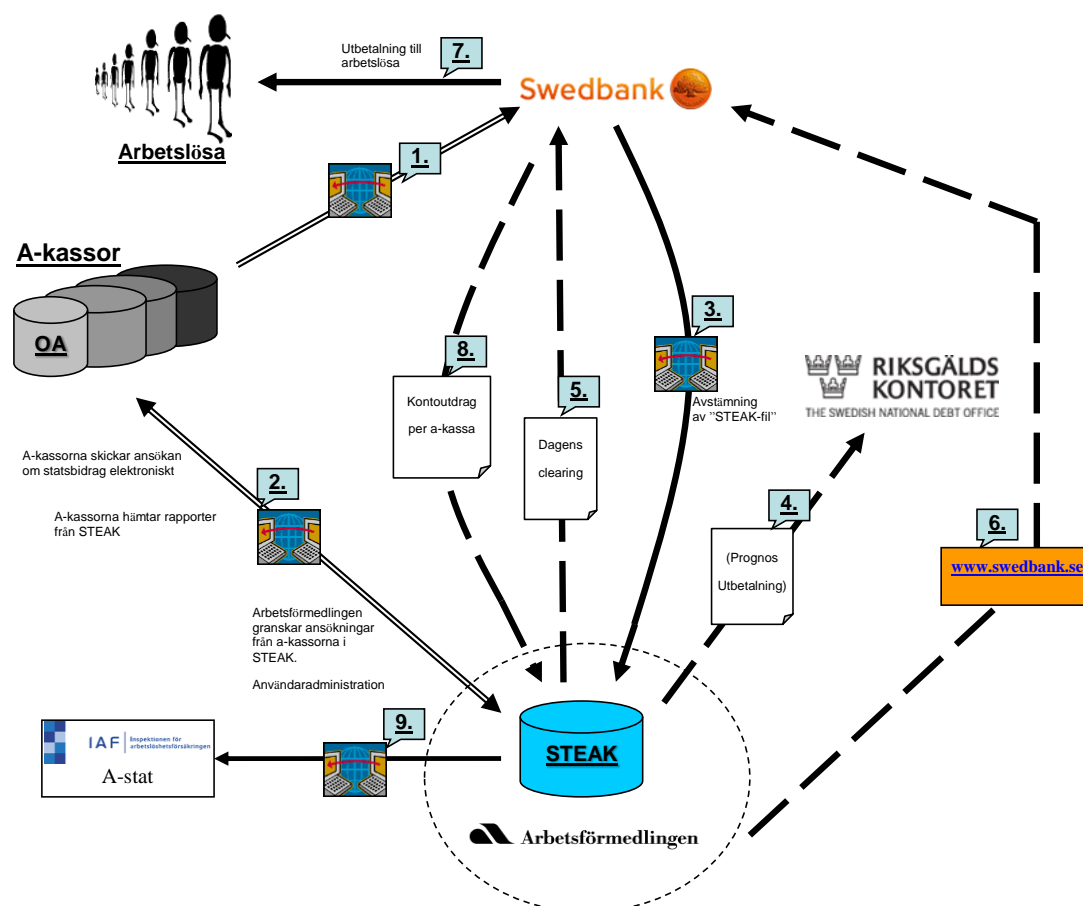
7. Swedbank betalar ut arbetslöshetsersättning till ersättningsberättigade personer enligt den fil som skickats från arbetslöshetskassorna.

8. Arbetsförmedlingen får kontoutdrag om respektive arbetslöshetskassas konto i Swedbank för att kunna kontrollera att det totala belopp som överförts även har betalats ut, och att ersättningen nått mottagarna. Om det finns pengar kvar på något konto ska de betalas tillbaka till Arbetsförmedlingen.

Kontroll: Arbetsförmedlingen kontrollerar att pengarna har nått sina mottagare.

9. Summerad information om utbetalat belopp per arbetslöshetskassa förs över till IAF:s statistikdatabas A-stat.

Figur 3: Flödesschema för utbetalning av statsbidrag. Figuren är lånad av Arbetsförmedlingen.



4.3 Återbetalning av felaktigt utbetalad arbetslöshetsersättning och statsbidrag

Regelverk: 68 - 68 a §§ lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkringen
och 94 - 94c §§ lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor
8a § förordning (1997:836) om arbetslöshetskassor
8 § AFFS 2010:5

4.3.4 Återbetalning av arbetslöshetsersättning

När en enskild person genom oriktig uppgift eller genom att underlåta att fullgöra sin uppgifts- eller anmälningskyldighet har orsakat att han eller hon fått arbetslöshetsersättning utan att ha rätt till den, ska ersättningen

som betalats ut felaktigt eller med för högt belopp betalas tillbaka av den enskilde till arbetslöshetskassan¹². Detta gäller även den som fått ersättning på annat sätt utan att ha rätt till den och skäligen bort inse detta. Den som har fått arbetslöshetsersättning och senare får lön eller ekonomiskt skadestånd som motsvarar lön för samma tid ska också betala tillbaka arbetslöshetsersättningen till arbetslöshetskassan.

Arbetslöshetskassan fattar vanligen i samtliga fall beslut om att den enskilde ska betala tillbaka det felaktigt utbetalade beloppet. Kassan får dock helt eller delvis efterge återbetalningsskyldigheten, om det finns särskilda skäl¹³.

När arbetslöshetskassan har återkrävt ett felaktigt utbetalt belopp från en återbetalningsskyldig person, ska kassan i sin tur, betala tillbaka till staten det statsbidrag som felaktigt betalats ut i form av arbetslöshetsersättning.

4.3.5 Återbetalning av statsbidrag

Arbetslöshetskassornas återbetalning av felaktigt utbetalt statsbidrag regleras i 94-94 c § LAK. Undantag från skyldigheten att återbetala felaktigt utbetalt statsbidrag regleras i 94, 94 b och 94 e § LAK. I 8 § LAKFo regleras när en arbetslöshetskassa senast ska återbetala det felaktigt utbetalda statsbidraget.

En arbetslöshetskassa ska betala tillbaka statsbidrag när:

- en enskild, som orsakat att arbetslöshetsersättning betalar tillbaka den felaktigt utbetalda ersättningen till kassan.
- arbetslöshetskassan själv orsakat att arbetslöshetsersättning betalats ut i strid mot LAK eller ALF eller mot föreskrifter som meddelats i anslutning till dessa lagar,
- någon annan än den enskilde eller kassan har orsakat att arbetslöshetsersättningen betalats ut i strid mot LAK, ALF eller de föreskrifter som meddelats i anslutning till dessa lagar och mottagaren av ersättningen skäligen borde ha insett att han eller hon fått ersättningen utan att ha rätt till den eller har fått den med för högt belopp
- IAF fattat beslut om återkrav av felaktigt utbetalt statsbidrag i enlighet med 94 d § LAK.
- en kassa har fått bidrag enligt 93 a § LAK utan att ha rätt till bidraget eller har fått ett för högt belopp.

Dessa fall av återbetalning ska arbetslöshetskassorna redovisa under posterna "*Återbetalning från ersättningstagare*" och "*Återbetalning från arbetslöshetskassan*" i statsbidragsansökan. Se avsnitt 4.2.2.

¹² 68 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkringen.

¹³ 68 d § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkringen.

Vidare ska arbetslöshetskassorna i direkt anslutning till ansökan om statsbidrag återbetala statsbidrag motsvarande de belopp som tagits upp som återbetalningar i ansökan (8 § AFFS 2010:5). Även förordning (1997:836) om arbetslöshetskassor reglerar hur snart arbetslöshetskassorna ska återbetala statsbidrag.

När arbetslöshetskassorna återbetalar statsbidrag sätts pengarna in på ett av Arbetsförmedlingens bank- eller plusgirokonton. Statsbidrag som återbetalas går således tillbaka till Arbetsförmedlingen vid sidan om den gängse statsbidragsutbetalningen. Skälet är att ingen kvittning kan ske mot vad som ska utbetalas, eftersom det statsbidrag som utbetalas omgående slussas vidare i form av arbetslöshetsersättning till ersättningsberättigade personer.

Arbetsförmedlingen bevakar att de belopp som arbetslöshetskassorna har tagit upp som återbetalningar i statsbidragsansökan även återbetalas. Om så inte sker kontaktas den aktuella arbetslöshetskassan för utredning av skälet för utebliven betalning.

Arbetsförmedlingen har ingen möjlighet att rikta några sanktioner mot arbetslöshetskassor som inte återbetalar statsbidrag som redovisats som återbetalningar i statsbidragsansökan. Om en arbetslöshetskassa felaktigt har redovisat ett belopp under någon av återbetalningsposterna i statsbidragsansökan kan kassan göra en manuell ändring i posten för att korrigera felet.

De återbetalningar som görs från arbetslöshetskassorna till Arbetsförmedlingen har inte någon identifikation med koppling till de enskilda ärenden som de härrör från. Arbetsförmedlingen har därmed ingen insyn i arbetslöshetskassornas återbetalningar på ärendenivå.

5 Bidrag till arbetslöshetskassor

Regelverk: 93 a §, lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor.

Regeringen har möjlighet att besluta om bidrag till en arbetslöshetskassa för andra ändamål än för att ersätta arbetslöshetskassans kostnader för utbetald arbetslöshetsersättning¹⁴. Denna möjlighet har dels använts för att stödja mindre arbetslöshetskassor med höga administrationskostnader, dels för att kompensera arbetslöshetskassorna vid exempelvis regelförändringar.

IAF har i uppdrag att senast den 5 juni 2014 till regeringen lämna underlag avseende bidrag till arbetslöshetskassor enligt ovan nämnda reglering¹⁵.

¹⁴ 93 a § lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor.

¹⁵ Regleringsbrev för budgetåret 2014 avseende Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.

6 Arbetslöshetskassan Alfa

Alfa-kassans uppdrag är detsamma som för övriga arbetslöshetskassor. Utöver detta har Alfa-kassan det särskilda uppdraget att administrera utbetalningen av grundbelopp till ersättningsberättigade personer som inte är medlemmar i någon arbetslöshetskassa. För detta tilldelas Alfa-kassan årligen ett anslag. Detta uppgår 2014 till 54,302 miljoner kronor och betalas ut av IAF med en tolfedel per månad. Alfa-kassan tar även ut en avgift av ersättningsberättigade personer som får grundbelopp och inte är anslutna till Alfa-kassan eller någon annan arbetslöshetskassa. Även denna avgift ska bidra till att täcka Alfa-kassans kostnader för administrationen av ärenden som rör de personer som inte är anslutna till Alfa-kassan. Avgiften uppgår för närvarande till 24 kr per ersättningsdag.

7 IAF:s beslut om sanktioner mot arbetslöshetskassor

Regelverk: 91 och 92 §§, lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor.

Enligt ovanstående regelverk får IAF meddela de erinringar i fråga om en arbetslöshetskassas verksamhet som inspektionen finner behövliga. IAF får förelägga en arbetslöshetskassa att inom en viss tid vidta de åtgärder som behövs för rättelse, om 1. en avvikelse har gjorts från kassans stadgar, denna lag, lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring eller de författningar och föreskrifter i övrigt som gäller för kassans verksamhet, 2. stadgarna inte längre uppfyller kraven enligt 5 §, 3. kassans tillgångar inte är tillräckliga, eller 4. någon annan allvarlig anmärkning kan riktas mot kassans verksamhet.

Om ett föreläggande enligt 91 § i lagen om arbetslöshetskassor inte har följts inom den tid som angetts i föreläggandet och det förhållandet mot vilket anmärkningen riktats inte heller har undanröjts på något annat sätt, får IAF bestämma att arbetslöshetskassan helt eller delvis under en viss tid inte skall ha rätt till statsbidrag.

7.1 Beslutade sanktioner

Från och med den 1 januari år 2004 har IAF varit tillsynsmyndighet över arbetslöshetskassorna och därmed varit behörig att besluta om sanktioner. Under IAF:s verksamhetstid har myndigheten haft olika rutiner för diarieföring av beslut om sanktioner, vilket har förhindrat framtagandet av ett fullständigt underlag för åren 2004 till och med 2009. För tiden efter år 2009 har IAF tillgång till ett komplett underlag.

Av IAF:s kartläggning över de registrerade beslut om sanktioner som framgår att IAF i begränsad omfattning har använt sig av möjligheten att meddelat sanktioner mot arbetslöshetskassorna. IAF har från och med år 2010 till och med år 2013 meddelat 30 erinringar. IAF har enbart meddelat ett föreläggande mot en arbetslöshetskassa under år 2005. Under den aktuella perioden har IAF inte innehållit statsbidraget för någon arbetslöshetskassa.

8 IAF:s tidigare publikationer

Nedanstående publikationer kan användas för en fördjupad bild av vad som beskrivs i denna promemoria. I respektive publikation hänvisas också till tidigare publikationer på samma tema.

Det finansiella flödet

- Finansieringen av arbetslöshetsförsäkringen:
<http://www.iaf.se/Global/Tillsyn/Granskningsresultat/2013/2013-2.pdf>

Statsbidrag

- Återbetalning av statsbidrag
<http://www.iaf.se/Global/Tillsyn/Granskningsresultat/2011/2011-18Statsbidrag.pdf>

Alfakassan

- Granskning av Arbetslöshetskassan Alfas ekonomi
<http://www.iaf.se/Global/Tillsyn/Rapporter-pm/2009/alfakassansEkonomi.pdf>
- Förslag till en ny fördelningsmodell
<http://www.iaf.se/Global/Tillsyn/Rapporter-pm/2009/fordelningsmodellAlfa.pdf>

Arbetslöshetskassornas ekonomi

- Arbetslöshetskassornas årsredovisningar 2012
<http://www.iaf.se/Global/Tillsyn/Granskningsresultat/2013/2013-22.pdf>

Arbetsförmedlingen har bistått med faktagranskning av de delar av kapitel 4 som beskriver ut- och återbetalning av statsbidrag och där Arbetsförmedlingen utgör en av aktörerna.

Promemorian är utarbetad inom IAF av utredarna Håkan Nordström och Carina Wiksholm (det finansiella flödet) och verksjuristen Atena Akrami (IAF:s sanktioner).

Beslut om promemorian har fattats av tf. generaldirektören Gunilla Wandemo.

I den slutliga beredningen av promemorian har även tf. enhetschefen Catarina Fredriksson, tf. enhetschefen Ulf Staffansson samt Magdalena Sinander, GD-staben deltagit.

Gunilla Wandemo

Carina Wiksholm